

Corona Monitor maart: Optimisme keert voorzichtig terug maar herstel gaat langer duren

Het lijkt erop dat het optimisme van het bedrijfsleven over het begin van herstel van de export in 2021 stapje voor stapje toeneemt. Uit de Corona Monitor van maart, uitgevoerd door ondernemersvereniging evofenedex en kredietverzekeraar Atradius, blijkt voor het eerst sinds maart vorig jaar dat minder dan de helft van de exporterende bedrijven (47 procent) te maken heeft met negatieve impact door de coronapandemie. 19 procent van de bedrijven zegt juist te profiteren. Voor het hele jaar verwacht 43 procent een omzet daling van gemiddeld 21 procent. Omgekeerd zien meer ondernemers dan tevoren (20 procent) juist positieve impact vanwege de coronacrisis voor het hele jaar.

Bart Jan Koopman, directeur bij evofenedex, waakt voor al te veel optimisme. "Het zijn gemengde signalen. Inderdaad zijn er gunstige grafieken te vinden in het rapport, maar nog steeds koerst ruim 2 op de 5 bedrijven af op een forse krimp dit jaar. Iedereen staat feitelijk in de startblokken, maar nieuwe lockdowns, vaccinproblemen en mogelijk protectionisme, chips tekorten en de verstoringen in de zeevaart maken ons bezorgd of het herstel echt goed van de grond kan komen."

Ondernemers geven in het onderzoek aan dat zij minder last hebben van financiële impact of vraaguitval. Wel worden vaker verstoringen in de logistieke keten genoemd, met name bij het vervoer over zee (47 procent). Dat percentage schommelde na het begin van de crisis rond de 20 procent en loopt op. Verbeteringen worden steeds minder gezien. De problematiek in het Suezkanaal gaat daar zeker niet bij helpen. De top 8 van landen met verstoringen in de keten zijn onverminderd Europese landen; pas op plek 8 en 9 komen China en de VS. 7 procent van de bedrijven is bezig met het verleggen van de supply chain; 7 procent heeft dat al gedaan.

Exporterende bedrijven denken overigens wel dat de impact van de coronapandemie nog het hele jaar voelbaar blijft. Koopman roept op om tijdens de kabinetsformatie naast andere belangrijke thema's als klimaat en de energietransitie vooral ook oog te hebben voor de exportsector en het internationale gelijke speelveld. "Buitenlandse handel bepaalt voor een heel belangrijk deel het verdienvermogen van Nederland. Handel zorgt er mede voor dat de bonnetjes van steunpakketten betaald kunnen worden en dat we kunnen blijven investeren. Exporterende bedrijven zullen onverkort gefaciliteerd moeten worden om in het buitenland op een succesvolle en eerlijke manier zaken te kunnen doen. Nationale regels bovenop Europees beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn daarom niet wenselijk."